

NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ)

KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKA

1. Projekto (programos) pavadinimas – **Iniciatyva „Stabdykime elektronines patyčias Alytuje“**
2. Programa (iniciatyva) skirta paskelbtai konkurso temai - **„Elektroniniai nusikaltimai ir patyčios internetu“**.
3. Projekto (programos) rengėjo pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita. **Alytaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, Jotvingių g. 8, LT-62116 Alytus, tel.: (8 315) 55 600, el. p. alytausvpk.bud@policija.lt, banko sąskaita LT717044060007827690.**

4. Informacija apie projektą:

4.1. esamos situacijos (problemos) analizė;

Patyčios – viena opiausių problemų paauglių ir jaunimo tarpe. Tobulėjant technologijoms, daugėja nusikaltimų, persikeliančių į virtualią erdvę. Patyčios šiuo klausimu neatsilieka - Europos tyrimo, kuriame dalyvavo 14–17 metų paaugliai, rezultatai kelia nerimą – kas penktas (21,9 proc.) buvo patyręs bauginimą ir patyčias internete. Lietuvoje internetu naudojasi 64 proc. 16–74 metų amžiaus šalies gyventojų (Lietuvos statistikos departamentas, 2011). Europos šalyse atlikto tyrimo (S. Livingstone ir kt., 2011) rezultatai rodo, kad vidutinis pradedančiųjų naudotis internetu amžius yra devyneri metai. 57 proc. Lietuvos vaikų turi kompiuterį ir internetą savo kambaryje, 44 proc. prisijungia mobiliuoju telefonu ar kitomis nešiojamomis priemonėmis. Tai rodo, kad suaugusiesiems darosi sunku kontroliuoti naudojamąsi internetu. Trečdalis apklausoje dalyvavusių 9–10 metų amžiaus internetu besinaudojančių vaikų tai daro kasdien. Pasiėkus 15–16 m. amžių, skaičius kyla iki 80 procentų. Minėta problema neaplenkia ir Alytaus miesto. 2014 metais, bendradarbiaujant su švietimo įstaigų mokytojais, socialiniais pedagogais buvo užfiksuoti 55 pranešimai dėl paauglių netinkamo elgesio internetinėje erdvėje. Manoma, kad tai tik ledkalnio viršūnė, kadangi dažnai ši problema nėra viešinama, ji ilgą laiką išlieka kitoje erdvėje. Dažniausiai pasitaikę atvejai – kito asmens (bendraklasio) paskyros panaudojimas elektroninio dienyno prieigose (TAMO), šmeižimo ir įžeidimo atvejai socialiniame tinkle „Facebook“ arba „Ask.fm“ bei internetinių parduotuvių taisyklių pažeidimai. Siekiant prisidėti prie internetinių patyčių mažinimo, Alytaus apskrities VPK Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio specialistai (nepilnamečių inspektoriai), bendradarbiaudami su Alytaus miesto ugdymo įstaigomis ir Alytaus miesto socialinių

paslaugų centru aktyviai dirbo su mokiniais, bei su tėvais iš socialinės rizikos šeimų, skatindami reaguoti į plintančią problemą.

4.2. Vykdytos iniciatyvos tikslas - **Stabdyti internetinių patyčių plitimą paauglių ir jaunimo tarpe.**

4.3. Tikslui įgyvendinti buvo keliami tokie uždaviniai:

- Paskaitų mokyklose metu pristatyti ir aptarti internetinių patyčių problemą Alytaus miesto paaugliams ir jaunimui, raginti juos diskutuoti ir ieškoti bendrų problemos sprendimo būdų;
- Paskaitų, diskusijų metu pateikti socialinės rizikos šeimų tėvams kuo daugiau informacijos apie interneto daromą žalą vaikams ir jaunimui;
- Mokomųjų filmų peržiūros metu, padėti realiai išsivaizduoti problemos aktualumą bei tuo prisidėti prie mokinių atsargumo didinimo;
- Prisidėti ugdant atsakingos elgsenos asmenybę;

4.4. Priemonės. Patyčių internete mažinimo programai (iniciatyvai) įgyvendinti buvo naudojamos pagrindinės prevencinės informacijos teikimo priemonės – paskaitos, diskusijos, filmų aptarimas.

4.5. Vykdomo trukmė, tęstinumas. Programa buvo vykdoma nuo 2014-02-01 ir yra tęsiama iki šiol, t.y. prasidėjus naujiems kalendoriniams metams yra sistemingai einama į ugdymo įstaigas ir su mokiniais nuolat diskutuojama klasių valandėlių ar suplanuotų pamokų metu. Ateityje galvojama plėsti numatytų priemonių įvairovę bei ieškoti papildomų finansavimo šaltinių. Planuojama išskirti prevencinį darbą elektroninių patyčių tema į tam tikras amžiaus grupes – t.y. pradėti dirbti su mažesniais vaikais (nuo 8 metų), nes vaikų poreikis internetinei erdvei yra labai išaugęs. Taip pat, pasitelkus ugdymo įstaigų mokytojus, klasių auklėtojus, planuojama įtraukti kuo daugiau tėvų, juos efektyviau informuoti apie plintančią interneto patyčių problemą, įtraukti į bendras veiklas su savo vaikais, organizuoti bendrus renginius. Vasaros metu vykdomose užimtumo stovyklose planuojama organizuoti „Dienos be kompiuterio“ renginius, kurių metu būtų atkreipiamas dėmesys į kompiuterio daromą žalą vaikams. Taip pat, esant galimybėms bei pasitelkiant informacinių technologijų specialistus ir psichologus planuojama organizuoti atskirus mokymus vaikų tėvams, kurių metu tėvai galėtų daugiau sužinoti apie vaikų lankomas interneto svetaines. Psichologai tėvus informuotų, kaip teisingai reikėtų elgtis su nuo interneto priklausomu vaiku ir pan. Planuojama į veiklas įtraukti ir Alytaus rajono ugdymo įstaigas bei švietimo specialistus.

4.6. Vykdytojai.

Prevenčines priemones vykdė (ir tebevykdo) Alytaus apskrities VPK Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio specialistai (nepilnamečių reikalų specialistai).

4.7. Dalyviai (tikslinė grupė).

Iniciatyvos tikslinė grupė – 13-18 metų Alytaus miesto paaugliai, besimokantys Alytaus gimnazijose, pagrindinėse mokyklose, profesinio rengimo centre.

4.8. Vykdyto vieta - Alytaus miesto švietimo įstaigos, Alytaus socialinių paslaugų centras.

4.9. Pagrindiniai iniciatyvos partneriai, nuolat bendradarbiaujančios Alytaus miesto švietimo įstaigos: Alytaus Jotvingių gimnazija; A. Ramanausko -Vanago gimnazija; Šv. Benedikto gimnazija; Likiškėlių, Dainavos, Dzūkijos pagrindinės mokyklos, Alytaus profesinio rengimo centras; Alytaus socialinių paslaugų centras;

4.10. Šamata. Numatytoms patyčių mažinimo priemonėms buvo naudojami tik žmogiškieji ištekliai, visais prietaisais ir reikiama technika ugdymo įstaigos ir socialinių paslaugų centras leido naudotis geranoriškai.

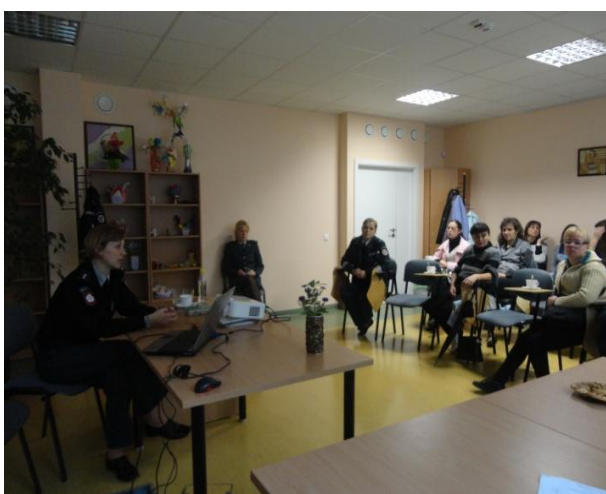
4.11. Rezultatai. 2014 metų kovo mėn. Alytaus apskrities VPK vyko susitikimas su Alytaus miesto mokyklų socialiniais pedagogais. Susitikimo tikslas - aptarti sėkmingo bendravimo ir bendradarbiavimo veiklą, siekiant sumažinti vaikų ir jaunimo nusikalstamumą Alytaus mieste. Vienas iš aptartų klausimų buvo elektroninių patyčių mažinimas. Specialistai vieningai nutarė – būtina imtis reikiamų priemonių, kad problema neplistų dar labiau.

Vykdamt švietėjišką veiklą Alytaus miesto mokyklose 2014 metais buvo skaitytos 62 paskaitos apie patyčias internete. Paskaitų metu rodyti trumpi mokomieji filmukai, kurių kiekvienas apibūdina tam tikrą situaciją, į kurią gali patekti kiekvienas jaunuolis. Aptariant situacijas moksleiviams buvo užduodami klausimai: kaip reikia elgtis, kad netaptų nusikaltimo aukomis, ką patartų draugams, turintiems tokių problemų. Mokiniai noriai dalyvavo diskusijose. 2014 metais paminėta Saugaus interneto diena (vasario 10) ugdymo įstaigose. Renginio metu pareigūnai dalyvavo susitikimuose su mokiniais ir jų tėvais. Vasaros atostogų metu, vaikų vasaros užimtumo stovyklose taip pat skaitytos 4 paskaitos tema „Internetinės patyčios“. Alytaus socialinių paslaugų centre, 2014 m. spalio 15 d. organizuota popietė tema „ Vaikų nusikalstamumas ir priežastys“, kurios metu socialinės rizikos šeimų nariams buvo pristatytos vaikų nusikalstamumo priežastys ir pasekmės. Popietėje buvo diskutuojama aktualiomis temomis: kompiuterio priklausomybė, interneto žala jaunimui, internetinių patyčių aukos. Į popietę atvykusios šeimos aktyviai dalijosi vaikų auklėjimo patirtimi, diskutavo aktualiais klausimais.

4.12. Kita svarbi, su projektu susijusi, informacija (pridedamos fotonuotraukos paraiškos pabaigoje).

5. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

Alytaus apskrities VPK pareigūnai savo vykdyta programa (priemonių visuma) siekė suteikti kuo daugiau informacijos apie interneto daromą žalą jaunam žmogui bei apie galimas neigiamas pasekmes tolimesniame gyvenime. Buvo siekiama, kad jaunimas suvoktų problemos esmę bei neigiamo poveikio stiprumą. Tėvams buvo išaiškinta, kad reikia nuolat domėtis vaiko veikla prie kompiuterio, kilus įtarimams aiškintis bei kreiptis pagalbos į pedagogus ar teisėsaugos pareigūnus. Minėtos priemonės vykdytos kartu su partneriais – ugdymo įstaigomis bei socialinių paslaugų centru. Į veiklą buvo įtraukti paaugliai (13-18 metų amžiaus mokiniai). Taip pat su problema supažindintos socialinės rizikos šeimų mamos, kurios, kaip manoma, ateityje skirs daugiau laiko vaikų priežiūrai prie kompiuterio. Programą bus siekiama plėsti į veiklas įtraukiant mokinių tėvus, taip pat jaunesnio amžiaus mokinius, veiklose bus skatinami dalyvauti vaikų darželių auklėtiniai.





Vykdytų veiklų akimirkos

Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato
viršininkas

Česlovas Mulma